

Tutkimusrahoitushakuaktiivisuuden ja tutkimusrahoituksen lisääntyminen Pohjois-Savon hyvinvointialueella

Ahall 18.05.2026 § 168
10/13.00/2026

Valmistelija(t) Tutkimus- ja innovaatiojohtaja Juha Töyräs, puh. 044 717 4444, sähköposti: juha.toyras[at]pshyvinvointialue.fi
Erityisasiantuntija Mikael Turunen, puh. 044 717 5210, sähköposti: mikael.turunen[at]pshyvinvointialue.fi
Strategiajohtaja Jussi Lampi, puh. 044 714 2631, sähköposti: jussi.lampi[at]pshyvinvointialue.fi

Päätös

Merkitään pöytäkirjaan, että:

- Hannu Kokki saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 13.03
- Juha Töyräs oli läsnä kokouksessa asian käsittelyn ajan klo 13.05 - 13.27

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä hyvinvointialuejohtaja

Päätösehdotus Aluehallitus päättää merkitä asian tietoon saatetuksi.

Ennakkovaikutusten arviointi Ei ennakkovaikutusarvioinnin piirissä.

Toimivallan peruste Hallintosääntö § 36

Liitteet ja oheisaineisto -

Valmistelu

Tausta

Pohjois-Savon hyvinvointialueen TKKI-toiminnan strategisessa ohjelmassa on asetettu tavoitteet tutkimusrahoituksen määrän moninkertaistamiselle ja Pohjois-Savon hyvinvointialueen tutkimusaktiivisuuden merkittävään kasvattamiselle. Yhdeksi keskeisistä toimenpiteistä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on tunnistettu tutkimusrahoitushakuaktiivisuuden merkittävä lisääminen. Erityisesti Suomen Akatemian ja Euroopan Unionin kilpailut ja ainoastaan huippututkimusta rahoittavat tutkimusrahoitukset

mahdollistavat laajan, jatkuvan ja vaikuttavan tutkimuksen tekemisen.

Toiminta

TKKI-toiminnan strategisen ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi Pohjois-Savon hyvinvointialueen tutkijoita on kannustettu, opastettu ja autettu tutkimusrahoitusten hakemisessa määrätietoisesti. Tämä työ on tuottanut erittäin merkittävää tulosta ja strategisen ohjelman tavoitteet on ylitetty. Suomen Akatemiaan lähetettyjen tutkimusrahoitushakemusten määrä oli vuonna 2023 11 kappaletta ja vuonna 2024 16 kappaletta, joista molempina vuosina rahoitettiin 4 hanketta. Vuonna 2025 Suomen Akatemiaan lähetettiin eri tutkimusrahoitushakuihin yhteensä 47 hakemusta, joista 8 (17%) rahoitettiin.

Suomen Akatemian hankkeissa käytetään kokonaiskustannusmallia. Kokonaiskustannusmallin mukaisesti Suomen Akatemia rahoittaa hankkeista pääsääntöisesti 70% (joissakin hankkeissa 100%) organisaation omarahoitusosuuden ollessa 30%.

Kokonaiskustannusmalliin sisältyy myös organisaatiolle maksettava yleiskustannusosuus, jolla katetaan tutkimuksesta organisaatiolle koituvat kustannukset. Vuonna 2024 Suomen Akatemian tutkimusrahoituksissa käytettävän kokonaiskustannusmallin mukainen yleiskustannusprosentti nostettiin 20%:sta 37%:iin ja vuonna 2025 edelleen 57%:iin. Korotus perustui organisaation talouskirjanpidosta laskettuihin todellisiin kustannuksiin. Nykyinen yleiskustannusprosentti on edelleen maltillinen, mutta paremmin linjassa muiden Suomen Akatemian hankkeita toteuttavien organisaatioiden kanssa.

Toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset

Vuonna 2025 Suomen Akatemian myöntämien nelivuotisten hankkeiden kokonaisrahoitus on n. 3,1 miljoonaa euroa, josta omarahoituksen osuus 655 000 euroa. Kolme myönnetystä hankkeista on 100% Suomen Akatemian rahoittamia T&K-yhteistyöhankkeita, ilman omarahoitusosuutta.

Vuonna 2026 Suomen Akatemian tutkimusrahoitushakuihin on jo vuoden ensimmäisen kolmanneksen aikana lähetetty 48 hakemusta. Yhteensä rahoitusta on haettu 27,3 miljoonaa euroa pääsääntöisesti nelivuotisille hankkeille, joille on myönnetty sitoumuksia omarahoitusosuuksiin yhteensä 8,1 miljoonaa euroa (n. 2.0 miljoonaa euroa vuosittain). Odotettavissa on, että syksyn hakuihin lähetetään vielä yli 10 hakemusta, jolloin vuoden yhteenlaskettu hakemusten määrä lähentelee 60 rajan ja haettu euromäärä yli 35 miljoonaa euroa. Syksyn hakemuksista kuitenkin vähintään 8 on T&K-yhteistyön hakemusta, jotka ovat 100% Suomen Akatemian rahoittamia. Suomen Akatemian rahoitusta saa tyypillisesti noin 15% hakemuksista, eli odotettu uuden tutkimusrahoituksen toteuma nelivuotisille hankkeille on yli 5 miljoonaa euroa, josta omarahoitusosuus (huomioiden 100% Akatemian rahoittamat hankkeet) n. 1,2 miljoonaa euroa (n. 300 000 euroa vuosittain).

Määrätietoinen strategiaan perustuva tutkimusrahoitusaktiivisuuden lisääminen tähtää jatkuvaan vuosittaiseen hakemusmäärien ja tutkimusrahoituksen lisääntymiseen. Vuosittain alkavat uudet tutkimushankkeet kumuloivat ulkoisen tutkimusrahoituksen ja omarahoitusosuuden, mutta myös hankkeisiin sisältyvien organisaatiolle maksettavien yleiskustannuskorvausten, määrää. Menossa olevien ja vuonna 2026 haettuihin ja ennakoituvasti toteutuneisiin hankkeisiin sisältyvien omarahoitusosuuksien summa on vuonna 2026 532 000 euroa (budjetissa varattu 550 000 euroa) ja samansuuruinen yleiskustannuskorvausten kanssa. Vuoden 2027 arvioitu omarahoitusosuus on yli 650 000 euroa. Hankkeista organisaatiolle maksettavat arvioidut yleiskustannuskorvaukset ovat vuonna 2027 n. 750 000. Yleiskustannuskorvaukset ovat siten merkittävä tulo tutkimuksen tukipalveluiden tuottamiseksi ja ne tukevat Pohjois-Savon hyvinvointialueen taloutta.